V Kons.Padomes sanāksme
22.10.12

Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā

Dr. biol. Māra Pakalne
Latvijas Universitāte
E-pasts: mara.pakalne@lu.lv

EK LIFE+ Programmas projekts

Projekta ilgums: 01.02.2010 – 31.08.2013.

Projekta vietas: Rožu purvs, Aizkraukles purvs un meži, Aklais purvs un Melnā ezera purvs

Projekta sadarbības partneri: Latvijas dabas fonds

ELM MEDIA

Līdzfinansētāji: Latvijas Vides aizsardzības fonds

SIA “Rīgas meži”

Projekta vietas

Projekta pasākumi

Sagatavošanas pasākumi	
A1 Dabas aizsardzības plānu izstrāde (2010/2011)	
A2 Hidro-ģeoloģiskie pētījumi tehnisko projektu izstrādei aizsprostu būvei (2010/2011)	
A3 Iepirkumu procedūras organizēšana un līgumu slēgšana (2010-2013)	

Projekta pasākumi

	Vienreizējie biotopu apsaimniekošanas pasākumi
	C1 Aizsprostu būve (2011/2012)
	Sabiedrības izglītošanas pasākumi
	D1 Semināru organizēšana (6) (2010-2013)
	D2 Projekta mājas lapas **www.purvi.lv** izstrāde un uzturēšana (2010-2013)
	D3 Bukletu un stendu sagatavošana (2010-2011)
	D4 Purvu aizsardzības un apsaimniekošanas metodikas izstrāde (2013)
	D5 Projekta filmas sagatavošana (2010-2013)

Projekta pasākumi

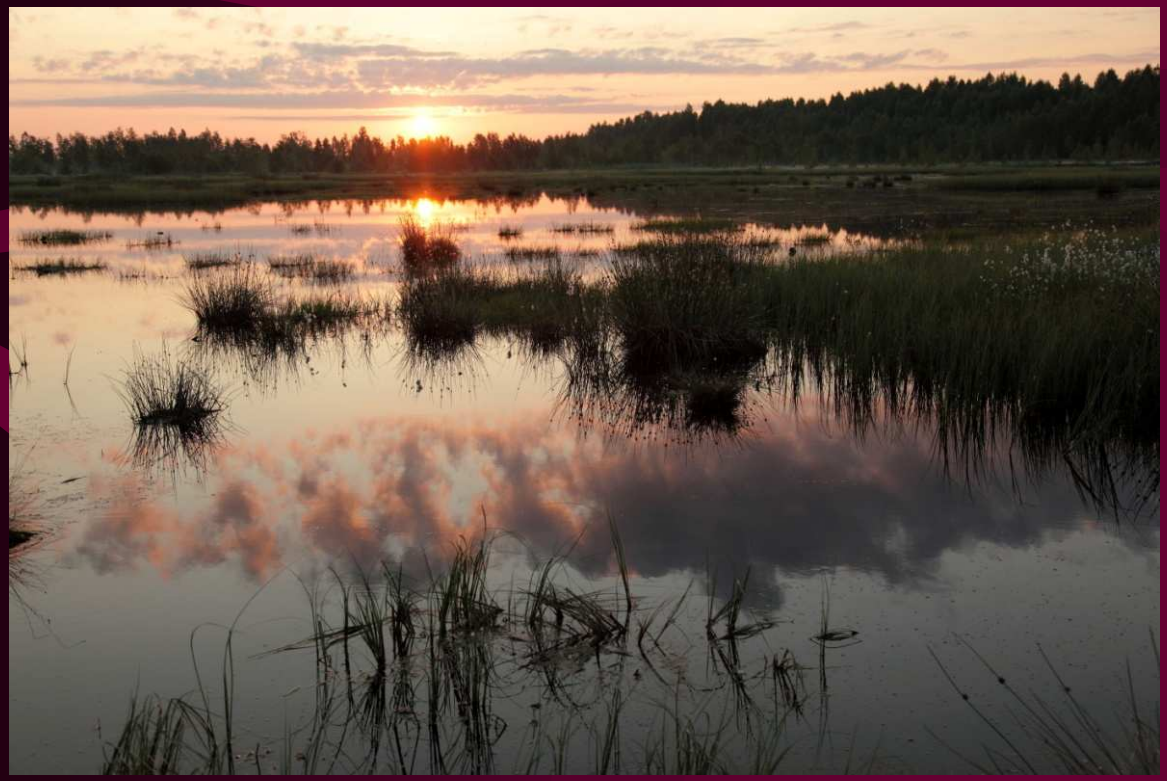
Sabiedrības izglītošana
D6 Purvu foto izstādes sagatavošana (2011)
D7 Leimana atskaites sagatavošana un izdošana (2013)
Projekta vadība un uzraudzība
E1 Projekta vadība (2010-2013)
E2 Apsaimniekošanas pasākumu patstāvīgie novērojumi (2010-2013)
E3 Sadarbība un pieredzes apmaiņa (2010-2013)
E4 Projekta audits (2013)
E5 Pēc LIFE projekta plāns (2013)

Stends pie Melnā ezera purva

Kūdras lauki pie Melnā ezera purva

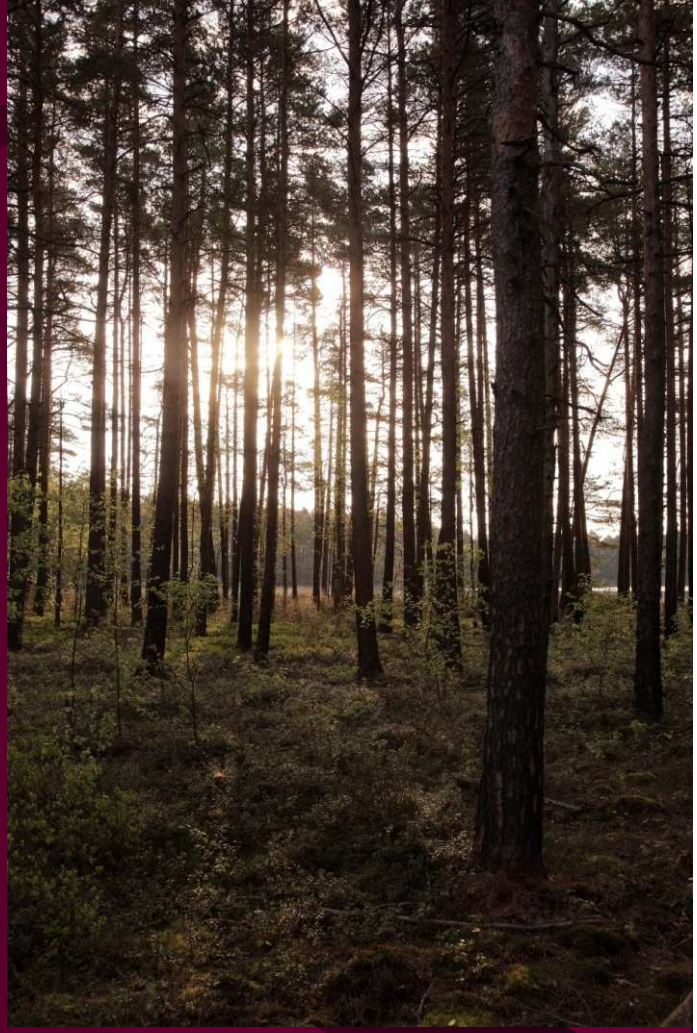

Melnais ezers

Melnā ezera purvs

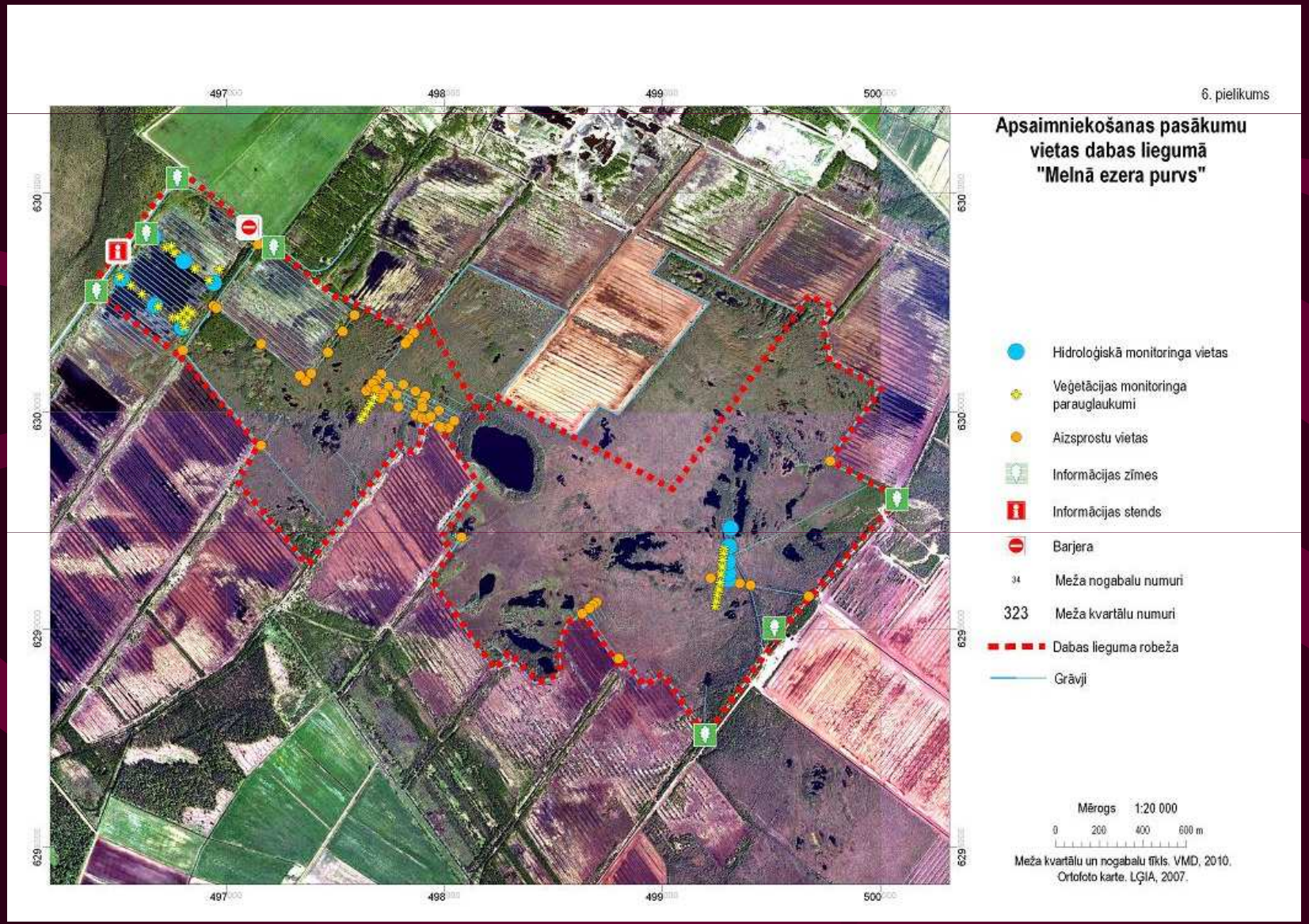

Melnā ezera purvs

Apsaimniekošanas pasākumi Melnā ezera purvā

Melnā ezera purvs 2012

Melnā ezera purvs

Vasenieku purvs

Aizkraukles purvs un meži

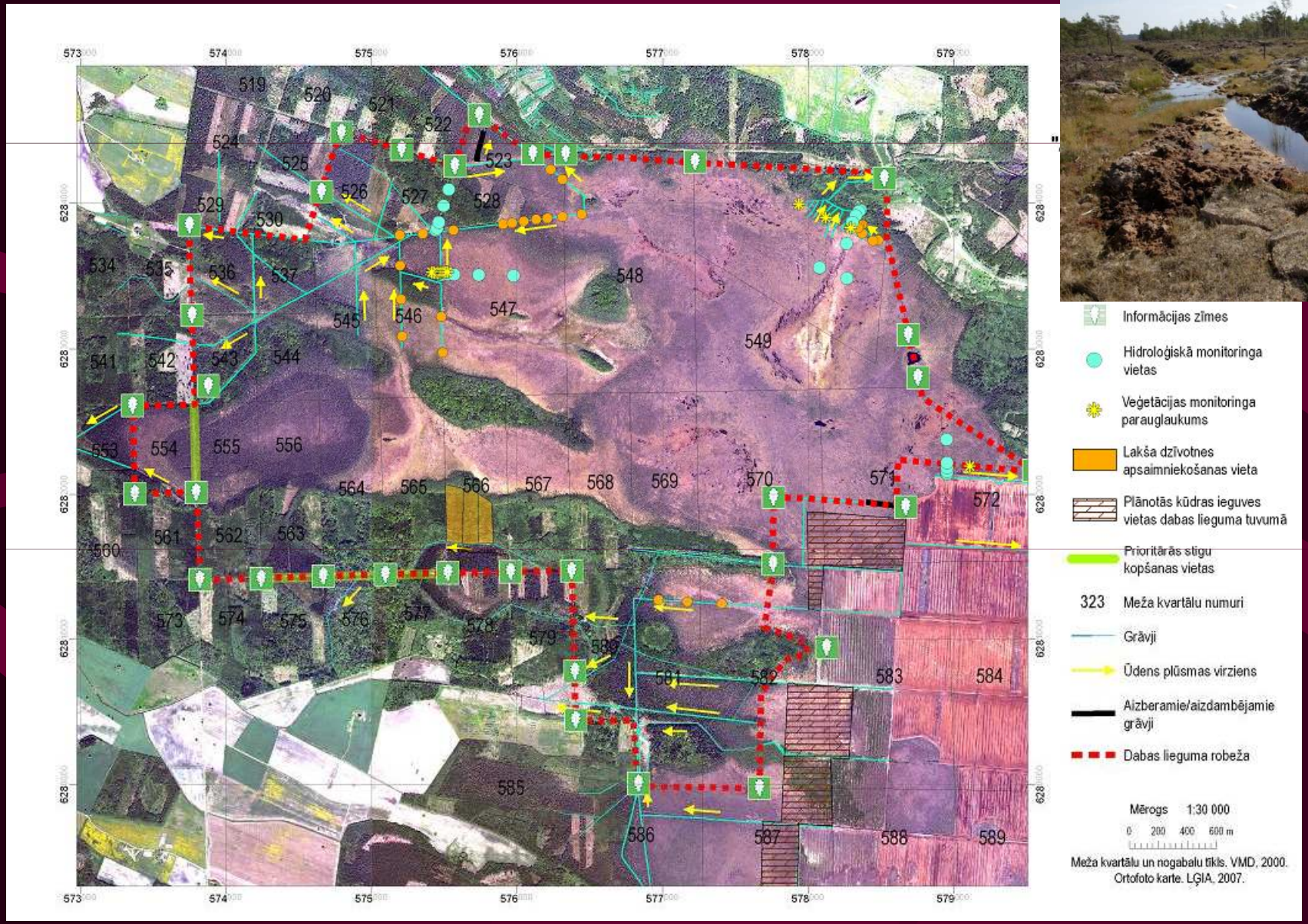

Aizkraukles purvs un meži

Aizkraukles purvs un meži

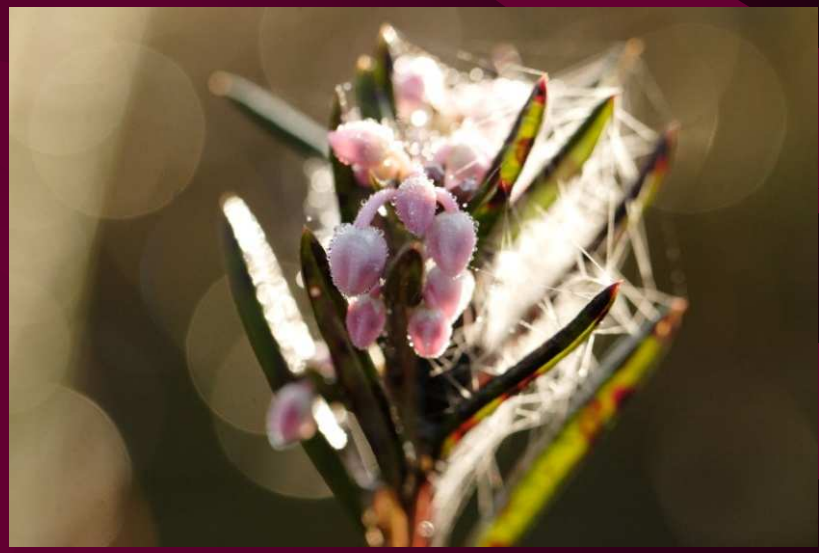

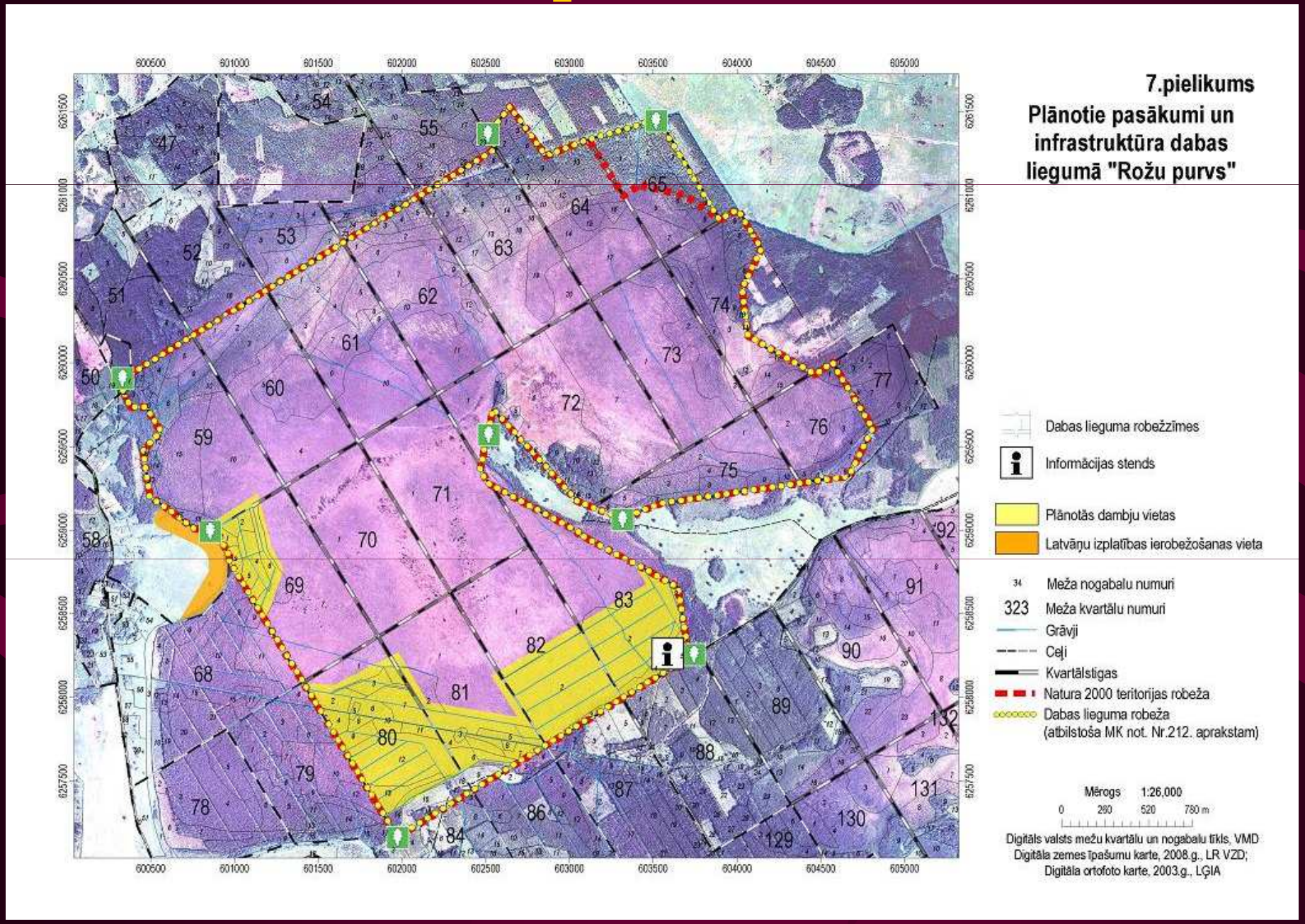
Rožu purvs

Apsaimniekošanas pasākumi Rožu purvā

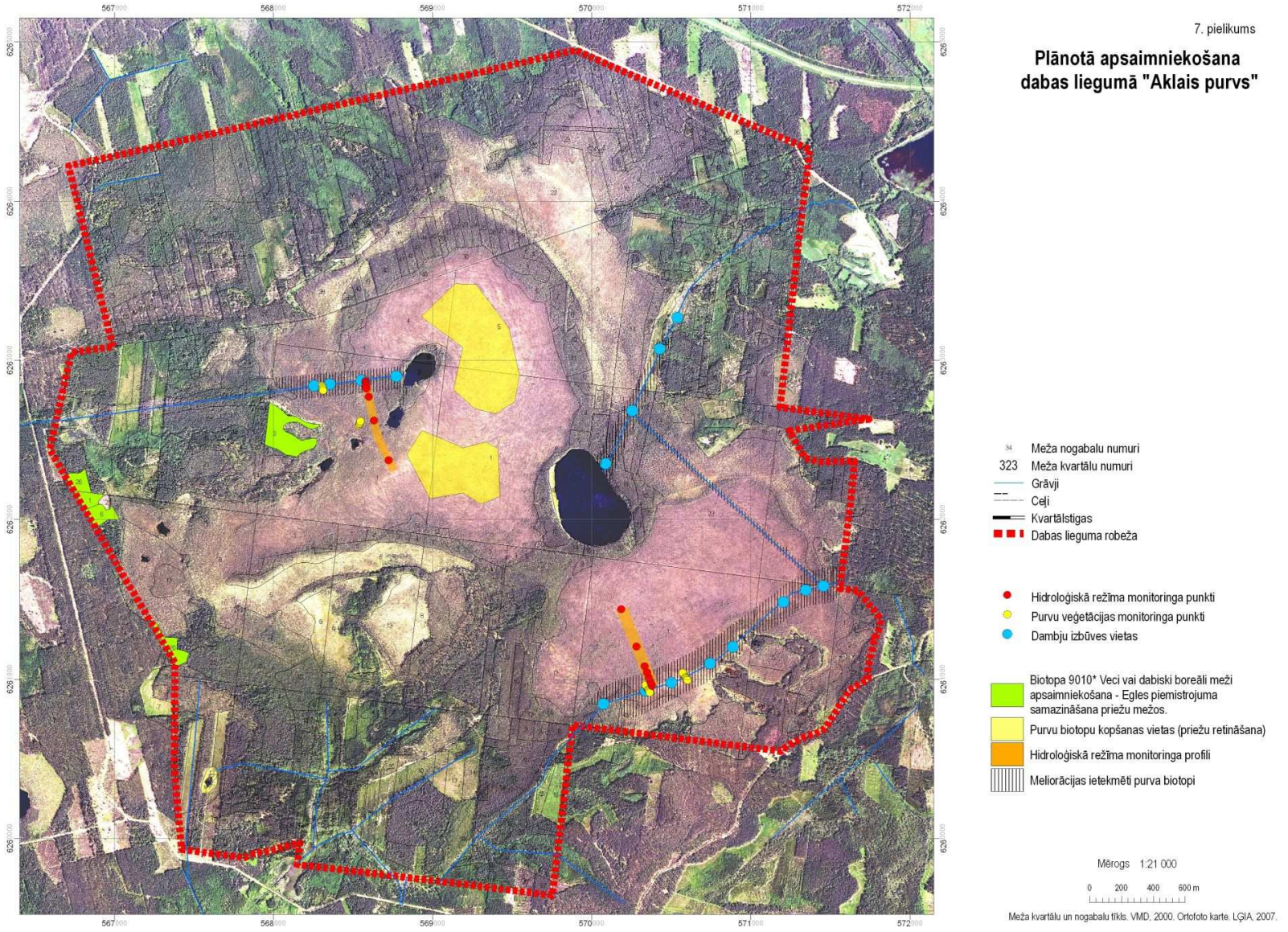
Rožu purvs

Aklais purvs

Aklā purva apsaimniekošanas pasākumi

Aklais purvs

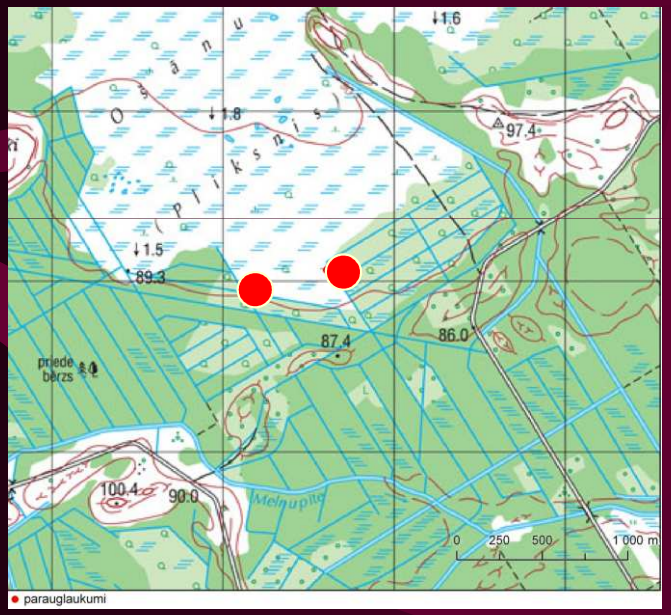

Projekta vietas	Atjaunojamā platība DAP	Atjaunojamā platība projekta pieteikumā
Melnā ezera purvs	75 ha degradētajās vietās, 36 ha kūdras laukos, kopā 111 ha	73 ha
Rožu purvs	235 ha degradētajās vietās	72 ha
Aizkraukles p. un meži	82 ha degradētajās un ietekmētajās vietās	85 ha
Aklais purvs	60 ha daļēji, pozitīva ietekme 623 ha platībā	60 ha
Kopā:	**488 ha**	**290 ha**

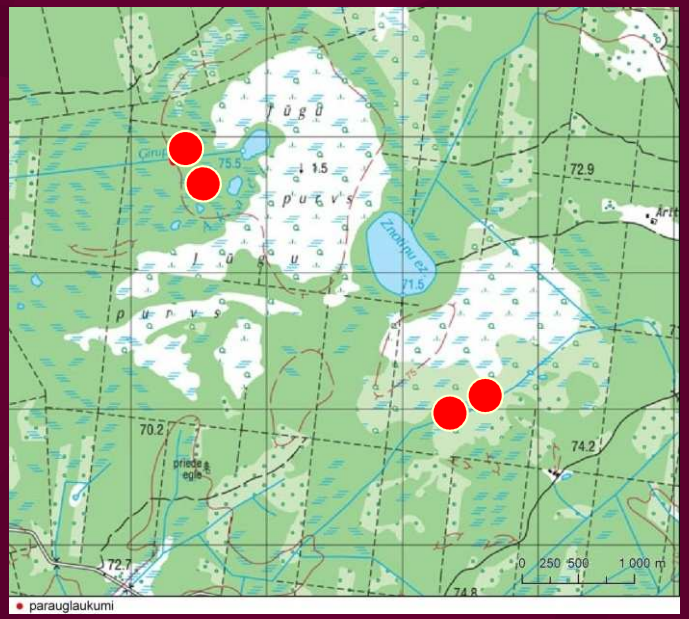
Veģetācijas izmaiņu monitorings Rožu purvā, Aklajā purvā un Aizkraukles purvā un mežos

Veģetācijas monitoringa parauglaukumi ierīkoti 2010. gadā ar mērķi sekot līdzi izmaiņām purva veģetācijā, kas, visticamāk, notiks tiešā grāvju un dambju tuvumā. Veģetācijas monitoringa parauglaukumi nav ierīkoti visu plānoto dambju tuvumā, bet vietās, kas ir pietiekami reprezentatīvas, lai atspoguļotu izmaiņu raksturu kopumā. Apsekoti 2010., 2011. un 2012. gadā.

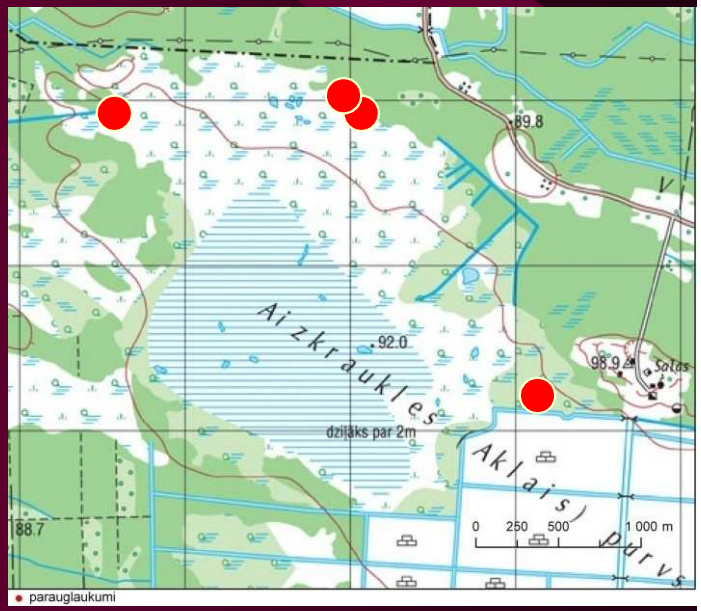
Katrā purvā ierīkoti četras līdz sešas transektes, kopā 25 līdz 30 parauglaukumi katrā purvā, visos trijos purvos kopā **81 parauglaukums**.

Rožu purvs

Aklais purvs

Aizkraukles purvs un meži

Pirmie rezultāti – izmaiņas pēc dambju uzbūvēšanas

2012. gadā uzbūvētie dambji uz grāvjiem kavē strauju ūdens aizplūšanu no purva

Kūdras dambis uz grāvja Rožu purvā

Kūdras-baļķu dambis uz grāvja Aizkraukles purvā

Pirmie rezultāti

Ūdenslīmeņa pacelšanas rezultātā samitrinās izžuvusī kūdra. Sausajās vietās drīz sāks ieviesties tipiskie augsto purvu augi (piemēram, sfagni), ko pašlaik aizvietojušas blīvas sīkkrūmu audzes.

Vietām grāvju tuvumā jau sākusies viršu kalšana, kas liecina par purvam raksturīgo mitruma apstākļu atjaunošanos.

Rožu purvs 2010. gadā (augšā)

un 2012. gadā (lejā) – pacelts ūdens līmenis

PIEMĒRS: Rožu purvs, RO12 parauglaukums 2010-2012

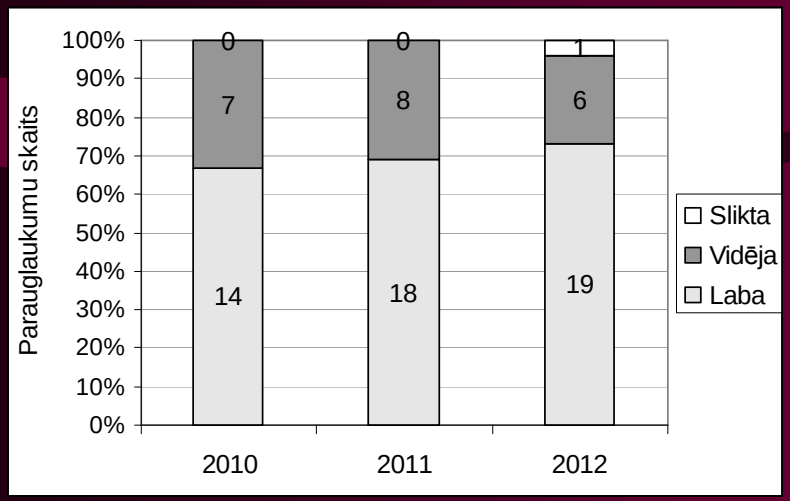

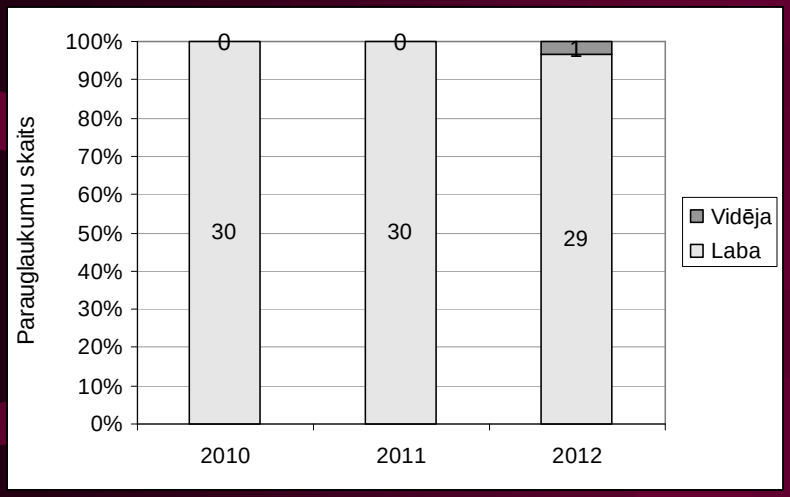

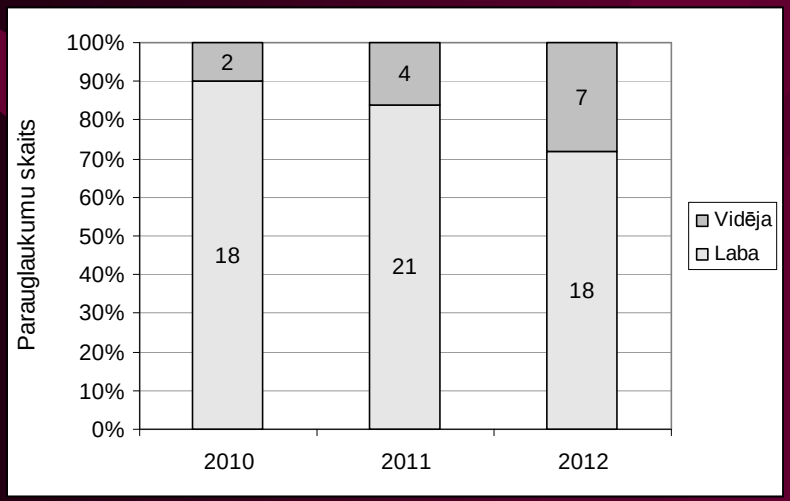

Tā kā ūdens līmenis pacelts nesen – apmēram mēnesi pirms monitoringa veikšanas 2012. gadā, izmaiņas veģetācijā gandrīz nevienā parauglaukumā vēl nav vērojamas. Taču dambju dēļ grāvjos paaugstinājies ūdens līmenis, ūdens vairs strauji neaizplūst no purva, notiek kūdras samitrināšanās un sākusies purva dabisko apstākļu lēna atjaunošanās.

Sagaidāms, ka nākošajā gadā sāksies viršu kalšana, ko pamazām aizvietos sfagni – galvenie kūdras veidotāji augstajā purvā, kuru pašlaik grāvju tuvumā ir maz vai tie izzuduši pavisam.

Izmaiņas viršu vitalitātē

Pagaidām novērotas tikai Rožu purvā mazās platībās – viršu lielais īpatsvars un laba vitalitāte nosusinātos purvos, arī šajos trijos purvos, liecina par nosusināšanu, kūdras izžūšanu un purva degradāciju.

Monitorings jāturpina, jo izmaiņas purva veģetācijā nenotiek tik strauji. Purvam raksturīgo mitrummīlošo augu – sfagnu, dzērveņu, raseņu – atgriešanās varētu notikt tikai vairāku gadu laikā.

EK eksperta pārbaude

Melnā ezera purvs

Projekta Starptautiskais seminārs

Ekskursija uz Melnā ezera purvu

Melnā ezera purvs

Purvu pētnieki

Monitoringa parauglaukumi Melnā ezera purvā

Melnā ezera purvs

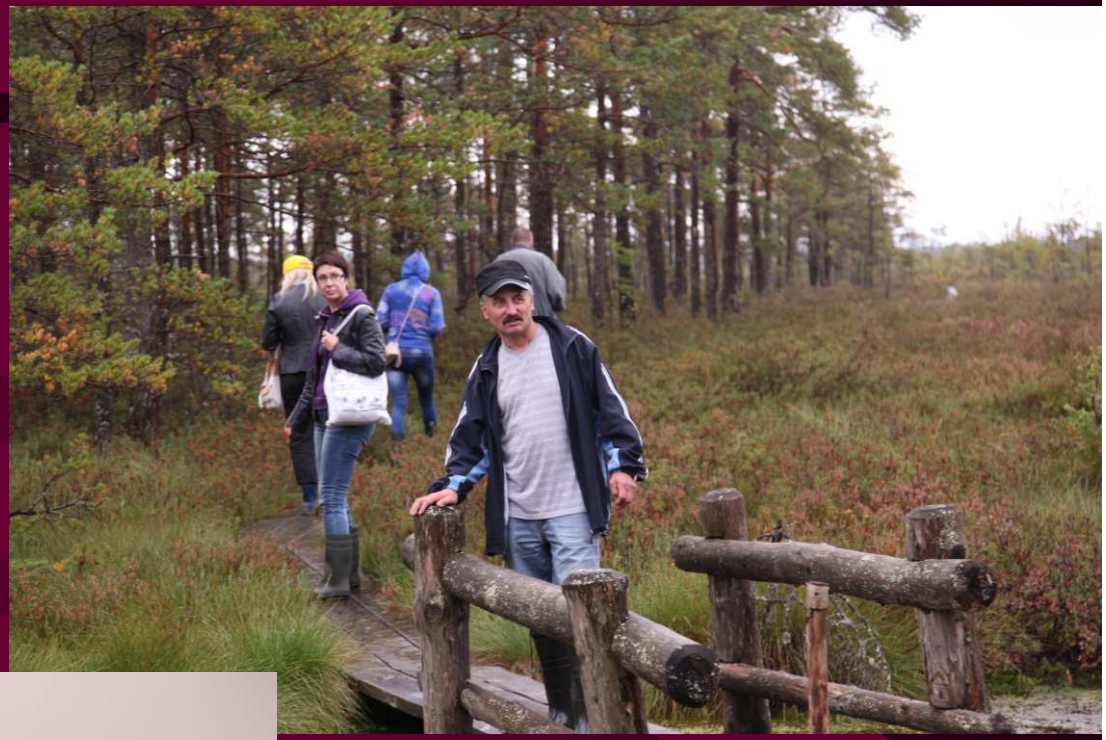
Melnā ezera purvs

Rožu purvs

Purvu eksperti no Baltkrievijas

Zinātnieku nakts

Pieredzes apmaiņas braucieni

Aukštumalas purvs

Aukštumalas purvs

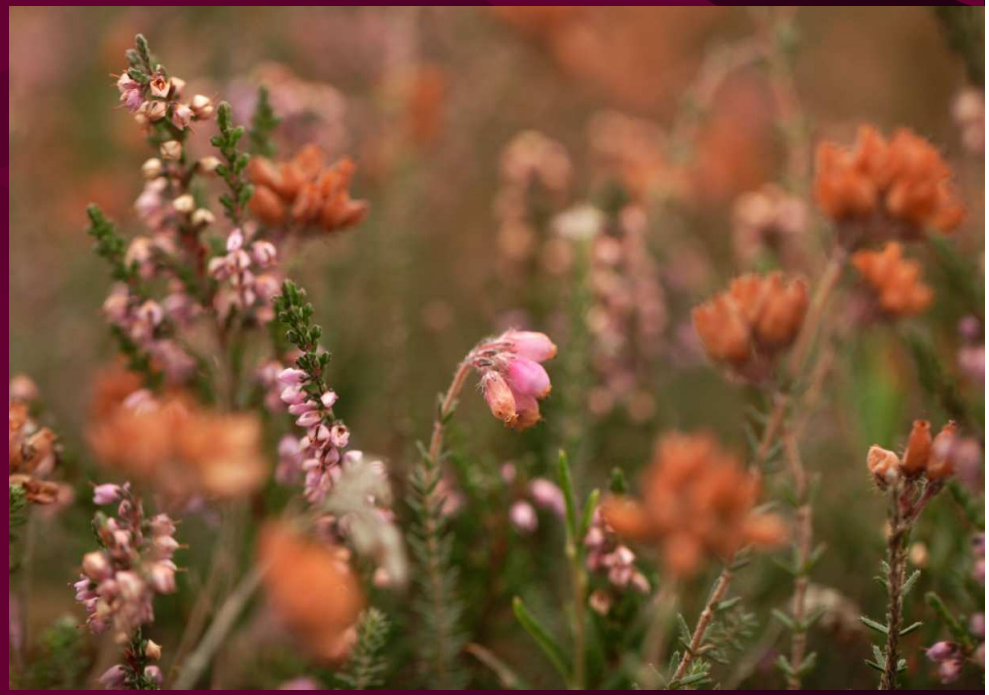

Grīņu sārtene
Erica tetralix

Žuvintas Biosfēras rezervāts Lietuvā

Paldies par uzmanību!

